

VIIMSI TEADUSKOOL

POLITOLOOGIA

Õppekava

Viimsi Teaduskooli õppekava koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi huviharidusstandardist, Huvikooli seadusest, Viimsi valla haridus- ja noortevaldkonna arengukavast 2021-2030 ja Viimsi Teaduskooli põhimäärusest. Õppekava arendamisel lähtutakse lisaks mainitule ka õppurite sisendist ja Viimsi Teaduskooli arengukavast. Õppekava prioriteediks on õppuri huvi ja vajadused.

Vastavalt Huvikooli seadusele kuulub "Politoloogia" õppekava üldkultuuri valdkonda.

ÜLDOSA

1. Huviala lühikirjeldus

“Politoloogia” huviala eesmärgiks on arendada õppurite kriitilist mõtlemist, kodanikupädevusi, anda ülevaade riigi toimimisest ja inimese rollist selles. Õppur omandab teadmised ja oskused, mis aitavad tal erinevates probleemides oma arvamuse kujundada, riigielus osaleda. Õpe toimub suures osas läbi ühiste diskussioonide, analüüsimiste ja arutelude.

1. Õppe maht ja õppeainete loend

60 akadeemilist tundi kokku ühel õppeaastal. Õppeaineteks on “Riik ja (oma)valitsus”, “Seadused ja poliitilised otsused”, “Inimõigused valitsemisvormide tuultes” ja “Rahvusvahelised suhted ja organisatsioonid”. Ühel õppepäeval toimub kaks järjestikust akadeemilist tundi.

2. Alusväärtused

Huvikooli õppekava toetab õppuri vaimset, füüsilist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Huvikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid isikliku õnnetunde ja rahulolu vaatevinklist. Huvikool arendab õppuris aktiivset ühiskonnaliiget.

Alusväärtustena tähtsustatakse huvikoolis üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, õiglus, inimväärikus ja lugupidavus), ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, õiguspõhisus, solidaarsus, sooline võrdõiguslikkus) ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid (keskkonnahoid, säästlik eluviis, ringmajandus).

Huvikooli õppekava elluviimisel tehakse koostööd erinevate asutuste ja spetsialistidega.

3. Õppe korraldus

Õppekava on mõeldud 13-19-aastastele õppuritele, kuid oodatud on ka huvitatud nooremad õppurid. Õppur saab õppes osaleda tasemeharidusest vabal ajal vanema avalduse alusel või täiskasvanud õppuri puhul õppuri enda avalduse alusel. Õppekava hõlmab erinevaid õppetöö vorme: loengud, arutelud, õppekäigud.

Õppekava loetakse läbituks kui õppur on läbinud vähemalt 40 akadeemilist tundi ning on täitnud iga õppeaine lõpus toimuvad arvestuslikud ülesanded.

4. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tekitada õppuris huvi erinevate ühiskondlike ning eluliste valdkondade vastu, mille kaudu avardada tema silmaringi. Toetada õppuri individuaalset arengut, hooliva ja tolerantse maailmapildi loomist, pakkuda positiivset õpi- ja eduelamust. Edendada õppuris arusaama demokraatiast, riigi toimimisest ning liitude ja liitlaste olulisusest. Arendada õppuri esinemisostkust, meeskondliku tööviimet ning allikakriitilisust.

AINEKAVAD

2. Õppeaine “Riik ja (oma)valitsus”

Õpiväljundid

Õppeaine “Riik ja (oma)valitsus” läbinud õppur:

- tunneb riigi ja valitsuse struktuuri ning nende funktsioneerimist;
- eristab riigi kohustusi ja õigusi kohalike omavalitsuste (KOV) omadest;
- suudab selgitada riigi erinevate institutsioonide ja KOVi rolli ühiskonnas;
- tunneb põhilisi poliitilisi ideoloogiaid ja nende mõju valitsuspoliitikale;
- tunneb kodanikuõigusi ja kohustusi ning nende tähtsust demokraatlikus ühiskonnas;
- suudab osaleda aktiivselt ühiskondlikus ja poliitilises elus;
- tunneb noorte osalusvõimalusi poliitilistes otsustusprotsessides (nt osalemine noortevolikogus, petitsioonid, osalemine aruteludes) ja mõistab nende tähtsust demokraatias.

Õppe sisu

Riigi ja KOVi ülesanded. Valitsus, täidesaatev võim. Võimude lahusus. Poliitilised ideoloogiad ja erakonnad Eestis. Valimisliidud. Koalitsioon ja opositsioon Riigikogus, KOVis. Aktiivse kodaniku tunnused. Ühiskonnaelus kaasa rääkimise võimalused. Valimislubadustest koalitsioonileppeni.

Õppeaine maht on 18 akadeemilist tundi paaristundidena.

3. Õppeaine “Seadused ja poliitilised otsused”

Õpiväljundid

Õppeaine “Seadused ja poliitilised otsused” läbinud õppur:

- suudab analüüsida ja hinnata poliitilisi otsuseid ja nende mõju ühiskonnale;
- mõistab seaduste rolli ühiskonnas ja oskab tuua näiteid selle kohta, kuidas seadused mõjutavad inimeste igapäevaelu;
- tunneb seadusloome protsessi Eestis (sh Riigikogu, Vabariigi Presidendi, valitsuse ja teiste institutsioonide rolli) ning oskab selgitada, kuidas seadused sünnivad;
- oskab eristada erinevat tüüpi õigusakte (nt seadus, määrus, käskkiri) ning teab, kelle pädevusse nende loomine ja rakendamine kuulub;
- tunneb oma põhiõigusi ja vabadusi ning oskab seostada neid seadusandlusega, sealhulgas olukordades, kus õigused võivad olla piiratud (nt eriolukorrad);
- analüüsib kriitiliselt poliitilisi otsuseid ja nende mõju ühiskonnale, sh majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid tagajärgi;
- oskab arutleda õiguse ja õigluse vaheliste seoste üle, tuues näiteid olukordadest, kus seaduslik ei pruugi tähendada õiglast ja vastupidi;
- oskab leida ja kasutada usaldusväärseid allikaid seadusandluse ja poliitika kohta, arendades meediakirjaoskust ja allikakriitikat;
- oskab koostada lihtsustatud analüüsi või arvamuse avalduse mõne poliitilise või seadusandliku teema kohta, põhjendades oma seisukohta faktide ja allikatega.

Õppe sisu

Aktuaalsed sündmused poliitmaastikul. Eesti Vabariigi Põhiseadus võrrelduna teiste riikide omadega. Põhiseaduslikkuse järelvalve, senised pretsedendid. Riigi Teataja. Seadusloome. Seadus, määrus, käskkiri. Õigusaktide väljaandmise protseduurid. ÜRO Inimõiguste Ülddeklaratsioon, Euroopa Inimõiguste Konventsioon, Euroopa Liidu põhiõiguste harta. Kohtusüsteem, õigussüsteem.

Õppeaine maht on 12 akadeemilist tundi paaristundidena.

4. Õppeaine “Inimõigused valitsemisvormide tuultes”

Õpiväljundid

Õppeaine “Inimõigused valitsemisvormide tuultes” läbinud õppur:

- tunneb demokraatia põhimõtteid ja põhiväärtusi ning suudab võrrelda neid autoritaarsete ja totalitaarsete valitsemisvormidega;
- eristab erinevaid valitsemisvorme ja mõistab nende ajalugu ja arengut;
- suudab selgitada, kuidas demokraatia toimib erinevates riikides ja kuidas toimub valimistel osalemine;
- mõistab valimisprotsesside ja valimisüsteemide erinevusi ning nende mõju kodanike osalusele poliitikas;
- tunneb erinevate poliitiliste süsteemide mõju inimõigustele ja vabadustele;
- analüüsib demokraatia tugevusi ja nõrkusi ning oskab arutleda erinevate valitsemisvormide sobivuse üle eri kultuurides ja ajaloolistes kontekstides;
- hindab noorte osalusvõimalusi ja aktiivse kodaniku rolli demokraatlikus ühiskonnas (nt valimistel osalemine, kodanikuühiskonna aktiivsus, meediakriitika).

Õppe sisu

Demokraatia, monarhia, diktatuur, kommunism, totalitarism. Demokraatia defineerimine ja põhiprintsiibid: vabadus, võrdsus, õigusriik, pluralism. Otsedemokraatia ja esindusdemokraatia. proportsionaalne vs enamusvalimissüsteem. Õigused, mida demokraatlikus süsteemis kaitstakse. Poliitilised osalusvormid demokraatias: valimised, kodanikuühiskond, meediakriitika. Demokraatia mõju inimõiguste tagamisele. Demokraatia ja inimõiguste kaitse vastasseisud ja konfliktid. Erakondade ja poliitiliste liikumiste roll inimõiguste edendamisel.

Õppeaine maht on 14 akadeemilist tundi paaristundidena.

5. Õppeaine “Rahvusvahelised suhted ja organisatsioonid”

Õpiväljundid

Õppeaine “Rahvusvahelised suhted ja organisatsioonid” läbinud õppur:

- tunneb rahvusvaheliste suhete põhimõtteid ja nende mõju riigile;
- mõistab rahvusvaheliste organisatsioonide rolli globaalses poliitikas ja majanduses;
- eristab ja analüüsib erinevaid rahvusvahelisi organisatsioone ja nende ülesandeid, struktuure ja tegevusvaldkondi;
- suudab kirjeldada rahvusvaheliste organisatsioonide mõju globaalsete probleemide lahendamisel;
- mõistab rahvusvaheliste organisatsioonide koostööd ja konflikte, sealhulgas riikide huvide kokkupõrkeid ja diplomaatilisi strateegiaid;
- tunneb rahvusvahelisi lepinguid ja organisatsioonide kokkuleppeid, mis reguleerivad globaalseid suhteid;
- analüüsib rahvusvaheliste organisatsioonide ja globaalsete organisatsioonide mõju riigi sise- ja välispoliitikale;
- hindab rahvusvaheliste organisatsioonide tegevuse eetilisi, poliitilisi ja majanduslikke aspekte;
- mõistab inimõiguste kaitse tähtsust rahvusvahelises koostöös ja organisatsioonide tegevuses;
- oskab arutleda rahvusvahelise koostöö, diplomaatia ja konfliktide lahendamise strateegiate üle globaalses kontekstis.

Õppe sisu

ÜRO, NATO, EL, WTO, OSCE, UNICEF, ÜRO julgeolekunõukogu. Rahvusvahelised organisatsioonid ja kliimamuutused, humanitaarabi, relvastuse kontroll, inimõigused. Rahvusvahelised kaubanduslepingud, relvastuse piiramise kokkulepped. ÜRO migratsioonilepe ja riigisiseseid vaidlused. Otsekohalduvad ja mitte-otsekohalduvad lepped. Istanbuli, Ottawa, Lissaboni ja Euroopa inimõiguste konventsioonid. Õppeaine maht on 16 akadeemilist tundi paaristundidena.

Hindamine ja tagasisidestamine

Huviala "Politoloogia" hindamine on kujundav, st õppur (ja lapsevanem) saavad põhjaliku kokkuvõtva hinnangu õppuri arengule õppeainete kaupa iga õppeaine lõpus. Koondhinne on arvestuslik (A/MA) ning iga õppeaine koondhinne kujuneb kahest komponendist - kohalkäimine ning arvestuslike ülesannete sooritamine. Iga õppeaine täpseid hindamiskriteeriume kirjeldab õppeaine õpetaja õppurile õppeaine esimeses tunnis. Igas õppeaines on vähemalt üks arvestuslik ülesanne.

Õppe keskkond

Õpe toimub Viimsi Artiumi hoone ruumides ja välialadel. Õppekäigud toimuvad Tallinna ja Viimsi territooriumil sise- ja välistingimustes.